

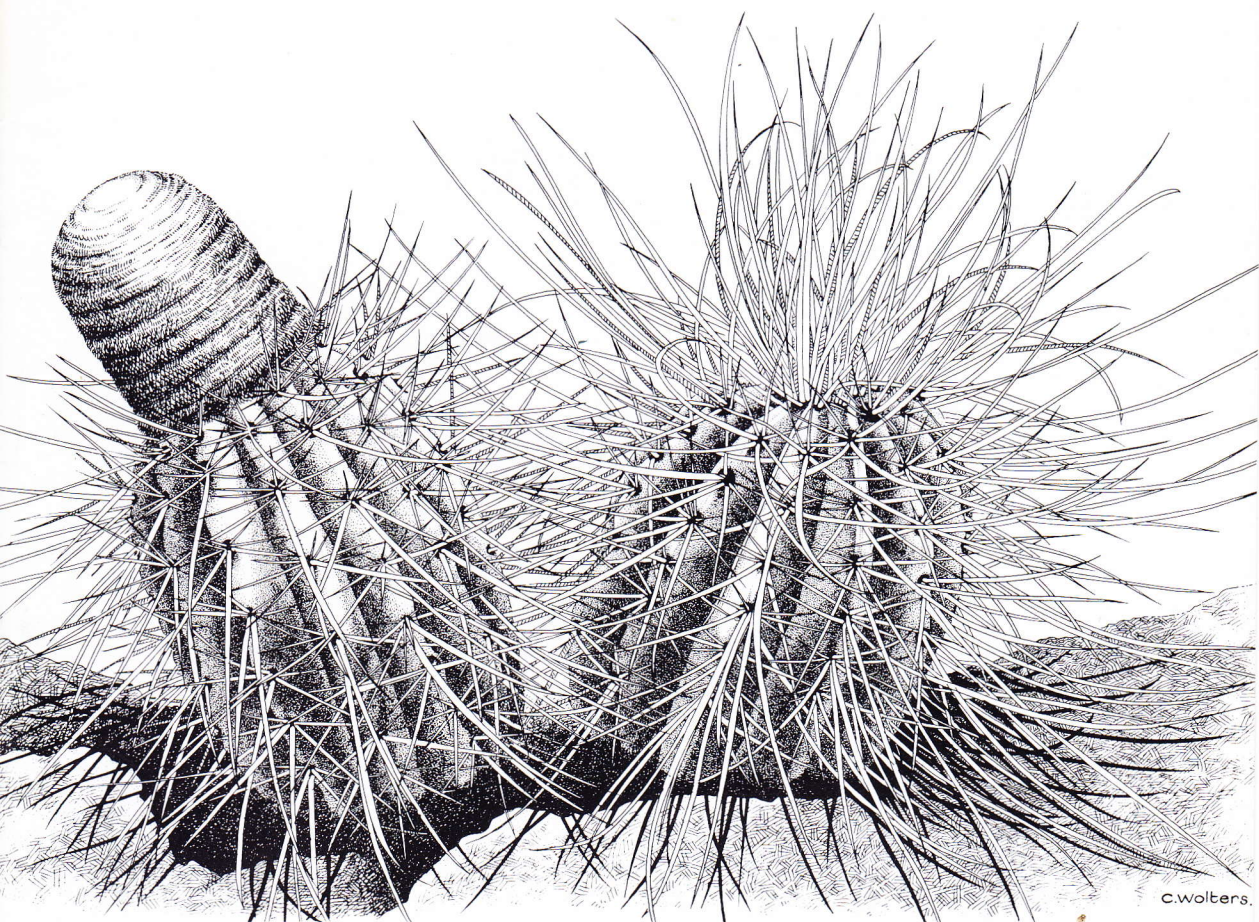
KAKTUS

Melocactus longispinus

HOVENS ©
LOTTUM

1984

ÅRG. 19.
NR. 4 - OKTOBER

c.wolters.

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, 8800 Viborg, telf. (06) 699341
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, 8834 Hammershøj

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 100 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj. Giro-nr. 6578713 – About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: ¼ side 200 Dkr. – Preise für Anzeigen: ¼ Seite 200 Dkr. – Price for ads: ¼ page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, telf. (01) 516606.

Næstformand: Torbjörn Haldammen, PL 2501, S-17090 Fjärdhundra, telf. 0171-91574.

Ekstern sekretær: Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, telf. (07) 136169.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj, telf. (02) 946174.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Tingvej 57, DK-8543 Hornslet, telf. (06) 994706.

Bibliotekar: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2.tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 123282.

Redaktionsmedlemmer:

Cees van Ravens, Karisveien 122, N-2013 Skjetten.

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Hans Keil, Lærkevej 17, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig.

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning.

Georg A. Sydow, Amagerbrogade 299, st. tv., DK-2300 København S.

Redaktør af »Meddelelser fra N.K.S.«:

Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart.

Bibliotekarer:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 123282.

Laseric Arne, Box 106, S-43063 Hindås, telf. 0301-10632.

Æresmedlem:

Otto Forum Sørensen.

Det sidste billede i serien af Carla Wolters pennetegninger viser to planter af Melocactus longispinus.

Red.

Overraskende blomsterrekord

Ofte kan man læse i tabeller, hvornår og hvordan planterne i vore samlinger blomstrer. Dog, desværre stemmer det vi læser her ikke altid fuldtud. Om de mulige undtagelser hører man lidt – eller intet.

Vi har i nogle år til eget brug, ført en »blomstringskalender« med daglige optegnelser. Så vi kan klart fastslå den følgende »rekord«.

Vores *Gymnocalycium ragonessii* har vi kunnet købe fra en nylig indtruffet Import. Hele udvalget bestod af kun 3 ex. af denne art. De to andre planter var lynhurtigt »snuppet« af to af vore kaktusvenner, som var med os på vores »kaktusture« i Belgien.

Efter hjemkomsten kiggede vi først i nogle passende bøger, for ikke at gøre noget forkert med den dejlige

plante. Vi fandt da straks ud af, at den gennemsnitlige størrelse af *G. ragonessii* maximalt angives at være, siger og skriver 30-35 mm i diameter. Vores plante var dog allerede 55 mm i diameter..., altså måtte vi have en slags »ældgammel gigant« foran os.

Om rigtigheden af navnet kunne der ingen tvivl være..., helt sikkert ikke. I Backebergs Kaktusleksikon var der ingen beskrivelse af blomsten. Vi blev da selvfølgelig ganske spændte, da der en dag viste sig 3 knopper. Vi kunne næppe vente til de sprang ud..., det kan enhver kaktusven vist forstå. Så en dag var det endeligt kommet såvidt: Den fuldt åbnede blomst er hvid, i svælget oliven-grønlig. De yderste blomsterblade har grå-grønne midterstriber og støvbladene er lysegule. Diameteren af hver blomst er 55 mm og længden 60-70 mm. Det blev målt og noteret. Vi bruger det til vores oversigt over samlingen og vores fotografiske arbejde.

Så kunne vi sluttelig også fastslå, at denne blomst stod i 21 dage. Fra andre af vore Gymno'er var vi vant til en holdbarhed på 3 til 7 dage, afvigelse efter vejret. Vi var temmelig overraskede over denne undtagelse.

Fra maj til september blomstrede vores *G. ragonessii* tilsammen 4 gange, hvergang med 2 til 4 blomster, alle holdt den nævnte periode. Desværre havde vi intet andet eksemplar, så vi kunne prøve at avle frø ved kunstig bestøvning.

Vi havde desuden travlt med vores vigtigere opgave,

at fotografere kaktus og andre sukkulenter..., og det ligger beslag på megen tid. Vi måtte altså i det stille beundre fænomenets opførsel. Til en dag vores *Gymnocalycium lafaldense (bruckii)* – en flerlegemet ældre gruppe – overraskede os med 6 blomster, der også holdt i 21 dage. Dog skete dette kun én gang. I det følgende år kunde den ikke gentage det lille under.

Pasningen af vore Gymno'er er ens. Ligeså er jorden, vandingen og lysstyrken på pladsen i drivhuset..., altså uden forskelle af nogen art, som kunne medvirke til førømtalte mirakel.

Længe efter kom vi i denne forbindelse til at tale med Hr. De Herdt i Belgien, da vi besøgte ham. Der bekræftede han, at sådanne undtagelser som er nævnt, forekommer nu og da hos *Gymnocalycium* – dog ikke så ofte! Vi må stole på ham, for han har som kaktusimportør – og dyrker, meget mere praktisk erfaring end vi har. Men det ville dog interesse, ikke mindst vores KAKTUS-redaktør, at høre om nogen af vore læsere netop har oplevet den ene eller anden »undtagelse« i sin samling. Meddelse om noget sådant er meget velkommen i BREVKASSEN. Læg mærke til at *Gymnocalycium ragonessii* også som lille plante er meget blomstervillig. Med en diameter på 15-20 mm blomstrede et andet eksemplar (frøplante) gentagne gange i år.

Helmut og Christiane Broogh.

(Oversættelse: Bjarne Kjemphff)

La Mortola

– en botanisk station –

Det er ofte spændende læsning at følge kaktussamleren i Mexico eller Sydamerika. Men det er jo kun de færreste beskåret at deltage i en sådan ekspedition. I det følgende skal jeg forsøge at redegøre for mulighederne på et sted her i Europa, som kan besøges af almindelige turister uden særlig økonomiske byrder eller fysiske strabadser.

Stedet er La Mortola, en botanisk have ved den italienske Riviera, lidt nord for Ventimiglia. Anlagt af englænderen Sir Thomas Hanbury i 1867 på en skrænt direkte ud til Middelhavet. Parken rummer tusindvis af planter, buske og træer deriblandt mange kaktus og sukkulenter fra flere kontinenter. Mange har betydelig alder og størrelse, og som følge af det gode klima ofte i blomst i forårs- og sommertiden.

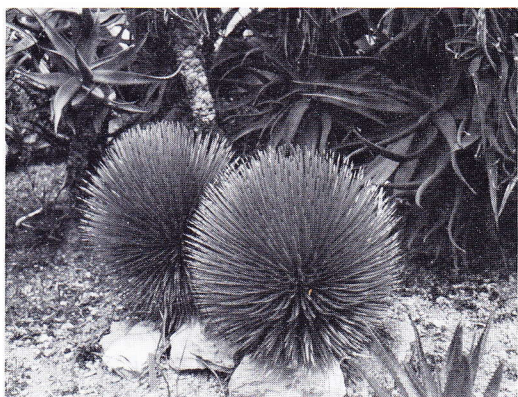
Den letteste måde at rejse derned på er at tage Reviæraekspresen fra København til Hamborg. På et

døgn kører den ned gennem Europa, over Simplon Pas forbi Genua til Ventimiglia. Derfra er der ca. ti minutters kørsel ud til parken. Er man selv kørende drejer man af fra hovedvejen og kører op på den øvre vej, der fører til Ponte St. Luigi. Parkens indgang er tydeligt markeret med navnet La Mortola.

Straks man kommer ind gennem hovedindgangen, står man øverst på en trappe med udsigt over området helt ned til havet. Alt efter årstiden er alle farver repræsenteret i alle nuancer. Stilheden og stedets skønhed gør et stærkt indtryk. En brise fra havet bærer med sig vellugt af *Heliotrop*, vilde urter og de copalduftende *Pinjer*.

Fordelen ved at besøge en botanisk have er jo at bevoksningen er etableret, det giver den alsidighed som glæder den botanisk interesserede.

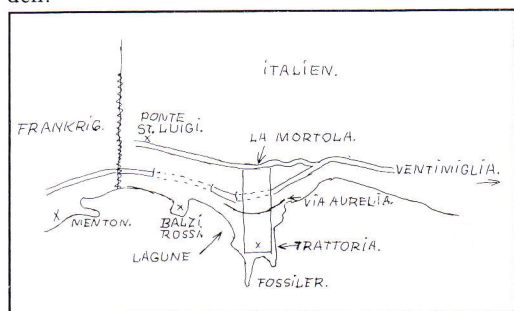
Nede ved stranden er der et Trattoria, hvor man kan sidde og nyde sin lunch under sommerfugletræet.

La Mortola. I forgrunden to flotte ex. af *Agave stricta*. (Foto: Harry Johannsen).

Følger man nu kysten rundt til højre lige udenfor, kommer man til en pynt, hvor de hidtidige jordlag har rejst sig lige på højkant. Her er der tusindvis af fossiler, de ligner mønter fra en fjern fortid, måske de samme som man ser i de klippeblokke Pyramiderne er bygget af, i så fald er det mummulitter. Araberne kalder dem Fadda abu el-haun. Fortsætter man langs kysten kommer man op på den gamle romerske vej Via Aurelia, der førte fra Rom til Menton. Et stykke af vejen er iøvrigt beliggende på La Mortolas grund. Her har de romerske handlende og legionærer gået på deres vej op i Gallieus. Den antikke brolægning ligger der endnu. Længere fremme åbner sig udsigten til Menton og lige for vores fødder ligger der den dejligste blå lagune, ingen sydhavsvø kan præstere det bedre.

Den gamle vej fortaber sig ind under den nye motorvej. Men følger man nu den nye vej til venstre ind gennem biltunnellen kommer man til den franske grænse og til venstre ved vandet ligger der et lille museum, der rummer fundet fra en Neanderthalgrav kaldet Grimaldimanden, opkaldt efter fyrsteslægten i Monaco. Stedet kaldes I Babsi Rossi, de røde klipper. Her er der mange huler, beboet i oldtiden.

Jardin Exotique. Frit udplantede ex. af *Echinocactus gussonii*. (Foto: Harry Johannsen).

Er man nu træt og vil tilbage går man tværs over vejen, op ad skrænten ind i etagehuset ovenfor og ud på vejen, og går til højre tilbage til indgangen til La Mortola eller tager bussen til San Remo eller hvor man vil. Til al overflod ligger der et hotel lige overfor La Mortola kaldet »Eden«, ikke uden grund. Har man ikke fået nok botanik er der jo Jardin Exotique i Monaco med de mange store kaktus, der er vidt berømt. Der er også et antropologisk museum (Antropologi = læren om menneskets opkomst på jorden). Desuden er der et Oceanografium med bl.a. Costeaus samlinger.

Bor man i Ventimiglia er det jo nærliggende at besøge Rochetta Nervina og Dolce Aqua. Sidstnævnte Doriafamiliens højborg. San Remo må man heller ikke glemme med sit Casino og buscentralen på Piazza Colombo, hvorfra der går busser til f.eks. Torino, Milano og Genua.

Kaktuselskeren bør under sit besøg i San Remo gå op ad den smalle smøge til venstre for Casinoet for at se den store kaktus, der er så høj som et treetagers hus.

Til sidst vil jeg lige nævne Toiranos Drypstenshuler med Neanderthalmandens forstenede fodspor, der er ca. 20.000 år gamle. Overalt kan der gøres botaniske iagttagelser selv i hulerne.

Harry Johannsen,
Argos Allé 14,
2650 Hvidovre.

VAD HETER MIN KAKTUS?

En fråga man kan ställa sig när man läser nyare litteratur om kaktusar – eller frölistor och kataloger från utländska odlare. Med bifogade lista kan du se vart släkten som *Arrojadoa*, *Binghamia*, *Deamia*, *Islaya*, *Lepismum*, *Navajoa*, *Obregonia* och många andra tagit vägen.

Nya forskningsrön har fått många botaniker och specialister på kaktéer jämte samlare och namngivare (autorer) av sukulenter att tänka om när det gäller placeringen av arter i ett visst släkte eller sammanföring av släkten till ett enda där man tidigare ansett att små skillnader varit nog för att placera en viss art i ett nytt släkte. Det finns fortfarande forskare som hellre ser fler släkten (eng. *splitters*) än att arter förs tillbaka till storsläkten (eng. *lumpers*).

Den som kanske ivrigast förfäktar sammanslagningstanken är den engelske botanisten David Hunt, verksam på The Royal Botanic Gardens i Kew. Han framlade ett eget system år 1967, där han beskrev 2100 arter uppdelade i 84 släkten.

Om man går tillbaka i tiden, så beskrev redan på 1700-talet Carl von Linné 22 arter kaktusar fördelade på 12 släkten.

Strax före sekelskiftet publicerades en »fullständig beskrivning av kaktéer» författad av professor Karl Schumann verksam vid Botaniska Museet i Berlin. I detta verk omnämndes 21 släkten och beskrevs 672 arter kaktusar.

Det amerikanska forskarparet Nathaniel Britton och Jos. Nelson Rose utkom år 1923 med ett fyrbandsverk om kaktusar. I detta behandlas 124 släkten med 1235 arter. Deras forskning kom att få betydelse för efterföljande systematiker och kaktusforskare.

1973 kom en ny utgåva ut av den kände artbeskrivaren Carl Backeberg, vars magnifika verk *Die Cactaceae* hade kommit ut för första gången redan 10 år tidigare. I detta sex-bandslexikon presenteras 14.000 kaktusnamn med 3100 arter, och 660 varieteter och uppdelade på 236 släkten.

Backebergs system fick inte stå länge emotsagt. Franz Buxbaum, österrikare till börd och som länge studerat bl. a. kaktusfrön och – blommors byggnad och utveckling, satte upp ett eget och mer definitivt system. Han ledde också i bevis kaktusarnas släktskap med de tvåhjärtkladiga växterna tillhöriga ordningen *caryophyllales*. Tillsammans med schweizaren och kaktussamlaren Hans Krainz har han gett ut ett stort planschverk – *Die Kakteen*.

Föreliggande lista över ogiltiga och giltiga kaktussläkten har i stort följt Hunts system. Ett av undantagen utgör *Stenocereus*, som Hunt anser vara synonymt med *Lemaireocereus*, trots att det förstnämnda, som är äldre, borde ha företräde.

De flesta släkten som överförts till *Mammillaria*, har fått status av undersläkten enligt Hunt. Observera också att arten tillhöriga *Pseudolobivia* nu tillhör antingen *Echinopsis* eller *Lobivia*. *Medilobivia* är ett släkte som delats upp i två – *Lobivia* och *Rebutia*. Framtida forskning på dessa och andra släkten kommer med säkerhet att göra ingrepp i den nu presenterade listan.

Hur du nu vill använda förteckningen över gällande kaktussläkten är väl en smaksak – du kan sätta nya namnetiketter på dina kaktusar, vilka bytt släkte eller du använder listan vid behov för att slå upp det giltiga namnet – eller du glömmer listan helt och hållet och hänger dig kvar vid de gamla och invanda nemnen, som i många fall borde få ett bättre öde än glömskan. Eller ved tycker du om att mista – *Acanthocalycium*, *Cryptocereus*, *Krainzia*, *Oreocereus*, *Polaskia*, *Soehrensia*, *Toumeyia*, *Weingartia* för att bara nämne några få.

Larseric Arne.

Acanthocalycium = *Lobivia*

ACANTHOCEREUS

Acantholobivia = *Lobivia*

Acanthorhipsalis = *Rhipsalis*

Akersia = *Borzicactus*

Ancistrocactus = *Thelocactus*

Andena = *Lobivia*

Anhalonium = *Lophophora*

Anisocereus = *Stenocereus*

APOROCACTUS

Arequipa = *Borzicactus*

ARIOCARPUS

ARMATOCEREUS

Arrojadoa = *Cephalocereus*

ARTHROCEREUS

ASTROPHYTUM

AUSTROCACTUS

Austrocephalocereus = *Cephalocereus*

Austrocylindropuntia = *Opuntia*

Aylosteria = *Rebutia*

AZTEKIUM

Azureocereus = Browningia

Backebergia = Cephalocereus

Bartschella = Mammillaria

BERGEROACTUS

Binghamia = Borzicactus

BLOSSFELDIA

Bolivocereus = Borzicactus

Bonifazia = Disocactus

BORZICACTUS

Brachycalcium = Gymnocalycium

BRACHYCEREUS

Brasilicactus = Notocactus

Brasilicereus = Monvillea

Brasiliopuntia = Opuntia

Bridgesia = Neoporteria

Brittonia = Thelocactus

BROWNINGIA

Buiningia = Cephalocereus

Cactus = Melocactus

CALYMMANTHIUM

CARNEGIA

Castellanosia = Browningia

CEPHALOCEREUS

Cephalocleistocactus = Cleistocactus

CEREUS

Chamaecereus = Lobivia

Chiapasia = Disocactus

Chilenia = Neoporteria

Chileniopsis = Neoporteria

Chilorebutia = Neoporteria

Chilitia = Mammillaria

CLEISTOACTUS

Clistanthocereus = Borzicactus

Cochemica = Mammillaria

Cochesia = Escobaria

Coleocephalocereus = Cephalocereus

Colorado = Thelocactus

Consolea = Opuntia

COPIAPOA

CORRYOACTUS

Corynopuntia = Opuntia

CORYPHANTHA

Cryptocereus = Selenicereus

Cullmannia = Peniocereus

Cumarinia = Neolloydia

Cylindropuntia = Opuntia

Cylindrorebutia = Lobivia

Deamia = Selenicereus

Delaetia = Neoporteria

DENDROCEREUS

DENMOZA

Digitorebutia = Lobivia

DISOACTUS

DISOACTUS

Dolichothele = Mammillaria

Ebnerella = Mammillaria

Eccremocactus = Weberocereus

ECHINOACTUS

ECHINOCEREUS

ECHINOFOSSULOACTUS

Echinomastus = Thelocactus

ECHINOPSIS

Encephalocarpus = Pelecypora

Epiphyllanthus = Schlumbergera

Epiphyllopsis = Rhipsalis

EPIPHYLLUM

EPITHELANTHA

Erdisia = Corryocactus

Eriocactus = Notocactus

Eriocereus = Harrisia

ERIOSYCE

Erythrorhipsalis = Rhipsalis

ESCOBARIA

Escobeseya = Escobaria

ESCONTRIA

ESPOSTOA

EULYCHNIA

Facheiroa = Espostoa

FEROACTUS

Floresia = Haageocereus

Fobea = Escobaria

FRAILEA

Friesia = Neoporteria

Haagea = Mamillaria

HAAGEOCEREUS

Hamatocactus = Thelocactus

Hariota se Hatiora

HARRISIA

Haseltonia = Cephalocereus

Hatiora = Rhipsalis

Helibrava = Stenocereus

Helianthocereus = Echinopsis

HELIOCEREUS

Hertrichocereus = Stenocereus

Hickenia = Parodia

Hildewintera = Borzicactus

Hildmannia = Neoporteria

Homalocephala = Echinocactus

Horridocactus = Neoporteria
HYLOCEREUS
Hymenorebutia = Lobivia

Incaica = Matucana
Islaya = Neoporteria
Isolatocereus = Stenocereus

JASMINOCEREUS

Krainzia = Mamillaria

Lasiocereus = Echinopsis
Lemaireocereus = Stenocereus
LEOCEREUS
Lepidocereus = Carnegia
Lepidocoryphantha = Coryphantha
Lepismium = Rhipsalis
LEPTOCEREUS

Leptocladia se Lepetocladodia
Leptocladodia = Mamillaria
LEUCHTENBERGIA

Leucostele = Echinopsis
Lobeira = Nopalxochia
LOBIVIA

LOPHOCEREUS

LOPHOPHORA

Loxanthocereus = Borzicactus

Machaerocereus = Stenocereus
MAIHUENIA

Maierocactus = Astrophytum
Maiheuniopsis = Opuntia
Malcocarpus = Notocactus
Mamillaria se Mammillaria
Mamillopsis se Mammillaria
MAMMILLARIA

Mammilloidia = Mammillaria
Marenopuntia = Pterocactus
Marginatocereus = Pachycereus
Maritimocereus = Borzicactus
Marniera = Epiphyllum

Marshallocereus = Stenocereus
Matucana = Borzicactus

Mediocactus = Selenicereus
Mediolobivia = Lobivia/Rebutia
MELOCACTUS

Micranthocereus = Cephalocereus
Micropuntia = Opuntia
Microspermia = Parodia
MILA
Mitrocereus = Cephalocereus
MONVILLEA

MORANGAYA
Morawetzia = Borzicactus
MYRTILLOCACTUS

Navajoa = Pediocactus
Neoabbottia = Cereus
Neobesseyia = Escobaria
Neobinghamia = Haageocereus
Neobuxbaumia = Cephalocereus
Neocardenasia = Neoraimondia
Neochilenia = Neoporteria
Neodawsonia = Cephalocereus
Neoevansia = Peniocereus
Neogomesia = Ariocarpus
NEOLLOYDIA
Neomammillaria = Mamillaria
NEOPORTERIA
NEORAIMONDIA
Neowerdermannia = Gymnocalycium
Nichelia = Neoporteria
Nopalea = Opuntia
NOPALXOCHIA
Normanbokea = Strombocactus
NOTOCACTUS
NYCTOCEREUS

Obregonia = Strombocactus
Oehmea = Mamillaria
OPUNTIA
Oreocereus = Borzicactus
OROYA
Ortegocactus = Escobaria

PACHYCEREUS

PARODIA

PEDIOCACTUS

Peireskia se Pereskia

Peireskiopsis se Pereskia

PELECYPHORA

PENIOCIEREUS

PERESKIA

PERESKIOPSIS

Peruvocereus = Haageocereus

Pfeiffera = Rhipsalis

Phellosperma = Mammillaria

Philippicereus = Eulychnia

Phyllocactus = Epiphyllum

Pilocanthus = Pediocactus

Pilocereus = Cephalocereus

Pilocopiapoa = Copiapoa

Pilosocereus = Cephalocereus

Piptanthocereus = Cereus

Platyopuntia = Opuntia

Polaskia = Stenocereus
 Porfiria = Mamillaria
 Praecereus = Cereus
 Pseudoespostoa = Espostoa
 Pseudolobivia = Echinopsis/Lobivia
 Pseudomammillaria = Mammillaria
 Pseudomitrocereus = Pachycereus
 Pseudonopalxochi = Nopalxochia
 Pseudopilocereus = Cephalocereus
 Pseudorhipsalis = Disocactus
 Pseudozygocactus = Rhipsalis
PTEROCACTUS
 Pterocereus = Stenocereus
 Pygmaelobivia = Rebutia
 Pygmaecereus = Arthrocareus
 Pyrrhocactus = Neoporteria

QUIABENTIA

Rapicactus = Neolloydia
RATHBUNIA
 Rauhocereus = Browningia
REBUTIA
 Reicheocactus = Neoporteria
 Rhipsalidopsis = Rhipsalis
RHIPSALIS
 Rhodocactus = Pereskia
 Ritterocereus = Stenocereus
RODENTIOPHILA
 Rooksbya = Cephalocereus
 Roseocactus = Ariocarpus
 Roseocereus = Echinopsis

Samaipaticereus = Corryocactus
SCHLUMBERGERA
 Sclereocactus = Thelocactus
SELENICEREUS
 Seticereus = Borzicactus
 Seticleistocactus = Cleistocactus
 Setiechinopsis = Arthrocareus
 Soehrensia = Lobivia
 Solisia = Mamillaria
 Spagazzinia = Gymnocalycium
 Stenocactus = Echinofossulocactus
STENOCEREUS
 Stephanocereus = Cephalocereus
STETSONIA
STROMBOCACTUS
 Strophocactus = Selenicereus
 Submatucana = Borzicactus
 Subpilocereus = Cephalocereus
 Sulcorebutia = Rebutia

TACINGA
 Tephrocactus = Opuntia
THELOCACTUS
 Thelocephala = Neoporteria
 Trixanthocereus = Espostoa
 Toumeya = Pediocactus
 Trichocereus = Echinopsis
 Turbinicarpus = Strombocactus

UEBELMANNIA
 Utahia = Pediocactus

Vatricania = Espostoa

Weberbauerocereus = Haageocereus
WEBEROCEREUS
 Weingartia = Gymnocalycium
 Werckleocereus = Weberocereus
 Wigginsia = Notocactus
WILCOXIA
 Wilmattea = Hylocereus
 Winteria = Borzicactus
 Winterocereus = Borzicactus
 Wittia = Disocactus

YUNGASOCEREUS

ZEHNTNERELLA
 Zygocactus = Schlumbergera

Litteratur:

Andersohn: *Cacti and Succulents*

Bradleya 1983

Borg: *Cacti*

Haage: *Kakteen von A bis Z*

Herbel: *Kaktusar*

Pilbeam: *Mammillaria*

Riba & Subik: *The Ill. Encyclopedia of Cacti and other Succulents*

Rowley: *Name that Succulent*

Rowley: *The Ill. Encyclopedia of Succulents*

Tilføjeelse: Ekstra ex. af denne liste over plantefamilier kan bestilles hos vores svenske bibliotikar, Lars-eric Arne, mod betaling af porto (sv. kr. 1.90). Ved boglån er listen gratis. Larserics adresse findes på side 74.

Red.

XVIII IOS Kongres

I. Internationale Kaktusudstilling i Frankfurt/Main.

Lige hjemkommet, fyldt med indtryk og masser af materiale, vil jeg først overbringe en hilsen til alle vore medlemmer fra den kendte Hollandske tegner Carla Wolters, som vi kender fra vore forsider på Kaktusbladet. Det var en oplevelse at se hendes udstilling, især de kolorerede tegninger var enestående.

Derudover var der udstillet nye og ældre malerier, med kaktus, samt kaktusmotiver i mosaikruder. Frimærker med kaktusmotiver var en anden god oplevelse, men Fru Göddes samling af Kaktusemblemer fra hele kloden var overvældende, dertil kom at Fruen havde udstillet ca. 200 bind af sin samling på over 900 bind af kaktuslitteratur på næsten alle sprog. I forhandlerteltet kunne købes litteratur, kaktus, og alt hvad dertil hører, det var rart at se alt samlet et sted.

Selve den Internationale Kaktusudstilling var opbygget i tre telte med planter fra næsten alle Botaniske Samlinger i Europa og oversø. Heidelberg havde udstillet sin sjældne samling af sukkulenter fra Madagaskar, iøvrigt besøgte jeg Heidelberg under ledelse af Professor Rau, det var også en stor oplevelse, det blev til mange dias.

En anden stor begivenhed var det indskudte symposium, vedr. kaktussernes anvendelse til human- og dyrefoder. Udviklingen er gået voldsomt frem de sidste to år, flere og flere har fået øjnene op for, at kaktusser er den eneste mulighed i mange aride og tørkeramte områder, som ernæring for dyr og mennesker. De nye krydsninger af spiselige Opuntie'r med høj næringsværdi var udstillet.

Men ellers var det bare at (skyde) løs med kameraet. Vi havde jo også vores faste gruppemøder, og Mr. Hunt fra Kew Garden er en hård banan, når man ikke overholder tiden. Mr. Lamb og Mr. Innes fra England, ikke helt ukendte blandt mange af vore medlemmer, deltog i møderne, især Mr. Innes morede mig, han gik helt i coma, da han så de nye Tephrocactus, som Senior Roberto Kiesling havde med fra Argentina. Iøvrigt bliver næste kongres i Argentina, glæder mig til at se Andesbjergene.

Den gyldne Statuette, der blev indstiftet af Princes Grace af Monaco, blev tildelt Lyman Benson USA, for hans livslange værk, The Cacti of USA and Canada. Desværre kunne han ikke selv være tilstede, men Mr. Anderson var tilstede for at bringe den sikkert hjem til USA.

Til ny præsident blev min mangeårige ven Senor Sanchez Mejorada (Mexico City) valgt enstemmigt, et fortjent valg.

Med hensyn til foredragene er kun at sige, at intet område blev glemt, vi besøgte hvert eneste land i Mellem- og Sydamerika, og for en gangs skyld havde vi vore medlemmer fra Sydafrika med. Mr. Cole gav et ualmindeligt godt foredrag. Mr. Kimberley fra The Aloe, Cactus and Succulent Society of Zimbabwe (tidl. Rhodesia), blev helt elektrisk, da han så mit emblem fra Nordisk Kaktus Selskab, så vi byttede. Det går fremad med min samling, da jeg også modtog et fra det russiske Kaktusselskab. Iøvrigt sagde Mr. Kimberley glad overrasket; vi har en abonnent på Aloe i Danmark, han hedder Jens, ham må du endelig hilse; det være hermed gjort. Jeg nænnede ikke at fortælle ham, at der er flere i NKS, der hedder Jens.

Kort sagt, det var en oplevelse af de store, især Inge Hoffmann's mange eventyrlige oplevelser, der kun kan fortælles i en lukket kreds, men derom mere til vinter, når tiden er inde til at vise de mange dias.

Georg Sydow.

Carla Wolters som sælger ved kaktusstand.

ASTROPHYTUM OCH FRAILEA

En Taxonomisk Omgruppering

Många forskare och botaniker är överens om att fröets utseende och uppbyggnad spelar en allt större roll i växternas historiska utveckling och härkomst. Speciellt många botaniker med Cactaceae som specialitet har börjat studera frön mer ingående, och detta kanske tack vare den fina utrustning, som på senare år gjort detta möjligt. Jag har haft turen att under en tid få tillfället att studera frön av kaktusar med hjälp av ett mycket modernt rasterelektronmikroskop, och jag kan nu med glädje dela med mig av de upptäckter jag gjort.

Jag är själv en fanatisk kaktusodlare och har hållit på sedan unga år, så min kontakt med kaktusfrön har varit intensiv: speciellt då jag varje vinter sår ett hundratal arter med hjälp av en specialbyggd frökläckningslåda enligt popcorns-principen, som jag eventuellt kommer att berätta om i ett kommande nummer av KAKTUS. Det var av en ren slump, som jag råkade få en påse *Astrophytum asterias* och en *Frailea asterioides* (castanea) i handen, och vid en närmare titt från gro-luxlampornas skarpa sken kunde jag inte undgå att häpnas av likheten. Släktet *Astrophytum* har ju som bekant en alldeles egen typ av frön som kännetecknas av skinnande mörkbrunt test, stor frö kropp med svällande och olikformade konturer och ett mycket stort hilum. När jag senare gjorde mer noggranna undersökningar med rasterelektronmikroskopet fanns där mycket påtagliga likheter, som inte kan förklaras på något annat sätt än en genetisk samhörighet och att en taxonomisk omgruppering av släktena *Astrophytum* och *Frailea* snarast bör genomföras.

Likheterna mellan de båda släktena ligger inte enbart i frönas utseende utan även i blommornas färg vilka äro gula. *Astrophytum asterias*, *capricorne*, *coahuilense* och *senile* har visserligen rött centrum, men detta kan även hittas hos *Frailea horstii*, som har ett svagt rött svalg. Plantkropparna är ganska olika varandra, men *Astrophytums* skarpa lister kan förklaras med att släktet växer i ett mycket hetare klimat med liten bördighet, som gjort plantorna skrupna och rynkiga. Detta har fortgått sedan årtusenden och plantorna har sedan fått sina nuvarande former genom långvarig utveckling i det karga landskapet. Likheten mellan *A. asterias* och *Frailea asterioides* är mycket slående med det stjärnliknande utseendet.

Det märkliga med detta fynd är att avståndet mellan

Astrophytum i Mexico och *Frailea* i Uruguay/Paraguay är så fantastiskt stort. Släktet *Opuntia* är ju det släkte som är mest spridd över de amerikanska kontinenterna – alltifrån Canada ner till Argentina – men aldrig har ett sådant stort geografiskt lucka rapporterats förut.

På grund av ovanstående uppgifter föreslår jag en omedelbar omgruppering av släktena *Astrophytum* och *Frailea*. De kan med största säkerhet relateras till varandra och skall finnas under släktet *Astrophytum* Lemaire 1839. Frönas märkbara likheter får stå som grund till ovanstående teori, men icke att förglömma blommornas färg – gul. Det enda som enligt mig är ett frågetecken i mina uttalanden är det stora avståndet mellan *Astrophytum* i Mexico och *Frailea* i Uruguay/Paraguay. Jag kan bara förklara det med att Amazonas djungler och Bolivias högländsklimat är alltför ogästvänligt natur för *Astrophytum*.

Ulrik von Sloedder,
Taylors Vilohem,
63239 ESKILSTUNA
Sverige

Astrophytum asterias (Foto: Helmut Broogh).

Lophophora Coult.

Kaktussamlere ved det: der findes kaktus uden torne. De er undtagelser i en tornerig familie, og blandt dem finder vi slægten *Lophophora* med nogle arter og varieteter. De er velkendte og ofte at finde i kaktussamlinger. Alligevel er de omgivet af et hemmelighedsfuldt skær, hvilket har mange grunde: rigtige og forkerte, hemmelighedsfulde og åbenbare som i enhver myte.

*Lophophora*s hjemsted er Mexico og staten Texas i det sydlige USA. Planterne er kugleformede med meget kraftige roerødder. Der er kun få ubetydelige ribber, og legemesfarven er grå- til blågrøn. I stedet for torne har de blot en lille dusk lyse hår. Blomsterne kommer i nærheden af vækstpunktet og er bleggule – blegt purpurrosa. Frøene er sorte med en ru overflade. I kultur volder *Lophophora* ikke særlige problemer, heller ikke når det gælder såning og fremavling af frøplanter. De klarer sig bedst i en porøs jordblanding og foretrækker fuld sol og vanding fra neden. I »Das Kakteenlexikon« af Backeberg nævnes 3 arter (*L. echinata*, *L. lutea*, *L. williamsii*. Red.) samt nogle varieteter.

Hos de oprindelige indbyggere i Mexico, indianerne, dyrkedes og dyrkes *Lophophora* som en gud: Peyotl. I planten findes 9 forskellige alkaloider, deriblandt mescaline som ved indtagelse giver en rus med sande orgier af lyde og farver og en sindstilstand, der føles som »uden for tid og rum«. I sanhed paradisk! I de forløbne år har man forsøgt at anvende mescaline medicinsk på sidsygehospitaller. I dag kan man fremstille rusmidlet syntetisk.

Videnskabsmænd og lægfolk har beskæftiget sig meget med *Lophophora*s egendommeligheder. I alverdens litteratur findes der ingen andre planter, der er skrevet, talt og udgivet så meget om som om Peyotl/*Lophophora*. Men den allerede eksisterende litteratur kunne man fylde et kæmpestort specialbibliothek, og skulle man læse alt, måtte man bruge mere end en menneskealder. Dette er ikke overdrevet, men en simpel kendsgerning.

Også i vor tid tilbodes *Lophophora* som en guddommelig kilde. Tilberedningen, som slutter med fortæring af plantelegemt følger et religiøst ritual. I Mexico er det især Huichol-indianerne, som tilbeder *Lophophora*. På lange »pilgrimsrejser« over store af-

Lophophora williamsii v. *caespitosa* (Foto: Helmut Broogh)

stande henter de denne »gud« med den magiske virkning hjem til fællesskabet i landsbyen. På højdepunktet i de hellige handlinger har alle indbyggere del i rusen. Derom findes samtidige videnskabelige afhandlinger, som er meget interessante at læse. I det sydlige Texas fortæres Peyotl/*Lophophora* af medlemmerne af den religiøse sekt »The Native American Church« under nadveren. Dette sker med landets gældende lovs billigelse, hvilket er bemærkelsesværdigt, da enhver handel med den »guddommelige« kaktus ellers under trussel om streng straf er forbudt. Medlemmerne af sekten er for det meste af indiansk oprindelse.

Her i Europa har kaktusvenner – trods mange fejlagtige meninger – ingen chancer for at opnå de nævnte lyd- og farvehallucinationer. De »guddommelige«

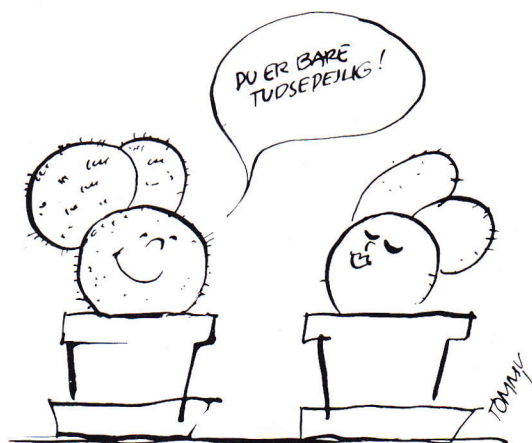

alkaloider har mistet deres virkning i kultur. Derfor er det virkelig en skam, hvis en kaktusven spiser en *Lophophora* i et naivt håb om at opnå disse virkninger. Det er der faktisk nogle, der har prøvet. Man bør dyrke dem, få dem til at trives og blomstre, for kun sådan opnår man den rigtige glæde – efter vores mening.

*Helmut og Christiane Broogh.
(Oversættelse: Erik Holm)*

Litteratur:

- C. Backeberg: »Das Kakteenlexikon«
 Hans Hecht: »BLV Handbuch der Kakteen«
 Walter Haage: »Kakteen von A bis Z«
 W. Koesen / J.C. van Keppel: »Das grosse Buch der Kakteen und Sukkulente«
 Fernando Benitez: »In the Magic Land of Peyote«

AGAVER

Siden min sidste artikel i KAKTUS, 1982 nr. 1, side 10-12 har der ikke været skrevet noget om Agaver, kun nogle enkelte billeder af samme.

Det er jo i grunden mærkeligt, at der skrives så lidt overhovedet om denne smukke plantegruppe, for jeg vil næsten gætte på, at der rundt omkring i samlingerne findes en del Agaver, som man måske gerne ville vide lidt mere om. Men ellers er folk i almindelighed lidt tilbageholdende med at dyrke disse. Grunden er vel i vid udstrækning den, at de ta'r for megen plads op, men det er der jo kun et fåtal af de Agaver, der gør, som vi kan gøre os håb om at få fat i.

Der findes mange mindre og smukke Agaver, som man selv med ringe plads kan få glæde af. Hvis man ser på frølisten fra foreningen for 1984, er der to arter, som jeg synes er vældig interessante og smukke, nemlig *Agave macroacantha* og *Agave bracteosa*. Personlig synes jeg, at den førstnævnte er den flotteste, jeg har haft den i min samling over en år-række, frit udplantet, og den har efterhånden nået max. størrelsen, som er 40-60 cm. i diameter. Blade-ne er utallige og stive, blågrønne, dækket af en blå-lig dug (som blomster og druer) og er 2-4 cm. brede og 20-25 cm. lange. Endetornen er mørkebrun og kan blive indtil 3 cm. lang. Langs marginen er der små tænder, som bliver 2-5 mm. med en afstand på 15-20 mm. Blomsterstanden kan blive 3 m. høj, og blomstringen finder sted i juni-juli. Blomsterne er grøngule.

Hjemsted: Mexico, Puebla.

Jeg regner selv med, at min plante inden for de næste par år vil give sig til at blomstre. Selv om man glæder sig til, at det skal ske, så er det jo samtidig vemodigt at skulle sige farvel til sådan en flot og dekorativ plante, men jeg har forinden taget sideskud fra den, som den forøvrigt er mægtig villig til at lave, til eget forbrug. Utallige er også de sideskud, som jeg gennem årene har foræret væk eller solgt, så jeg ved, at den findes i samlingerne. Sammen med de frøplanter, jeg har lavet i år med frø fra foreningen, samt mine sideskud, så skulle jeg have mit behov dækket hvad angår *A. macroacantha*.

Agave bracteosa udmærker sig på en anden måde end den førnævnte art. Den har ikke den samme

flotte farve, bladene er lysegrønne og utallige, de kan blive op til 50 cm. lange og 3 cm. brede. De nye blade, som fremkommer i midten af rosetten, stiger lodret op med en tilbagebøjet spids, som mig bekendt ikke ses hos andre Agaver, og som gør, at den er meget attraktiv.

A. bracteosa kan blive op til 60-80 cm. i diameter. Nu skrev jeg i indledningen til artiklen, at det var de mindre Agaver, det skulle handle om, men i forhold til den kendte *A. americana*, som de fleste uden tvivl kender, så er de jo så sandelig også dværge. Men for at opnå de nævnte max. størrelser, som er og vil blive nævnt, vil der gå mange år. Forøvrigt er *A. bracteosa* børnevenlig, den har ingen spidse torne, kun ganske små og bløde tænder langs bladenes margin. Blomsterstanden bliver 1-2 m. høj, blomsterne er cremefarvede og blomstrer i juni-juli.

Hjemsted: Mexico, Nuevo Leon.

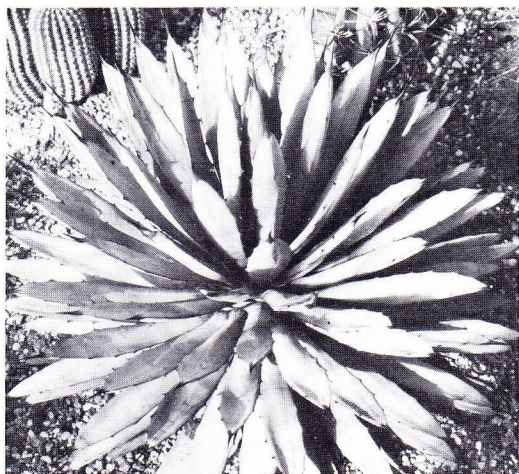
Frøformering af denne art er nem. De frø, jeg har fået fra foreningen, er næsten kommet 100%. Denne art vil gerne overvintres lidt varmere, end det normalt anbefales at overvintre Agaver. 10-12 grader vil passe dem fint.

I min tidligere artikel kommer jeg ganske kort ind på *Agave victoriae-reginae* og skriver tilsidst at der findes forskellige forma af den, som fortrinsvis adskiller sig ved bladenes forskellighed og tornbesætning.

Jeg har i min samling en af disse forma nemlig den A.J. Breitung i »The Agaves« (The Cactus and Succulent Journal, 1968 Yearbook) kalder for *A. victoria-reginae forma ornata*. Denne forma adskiller sig fra typeplanten ved at have en mængde varierende hvide tegninger på bladene. Som man kan se på billedet, så ser den jo også mægtig flot ud.

I samme bog som nævnt ovenfor finder man også en anden forma af *A. victoria-reginae* som hedder *A. victoria-reginae forma nickelsii*, som er bedre kendt under navnet *Agave ferdinandi-regis*, og som sådan skal den også omtales her.

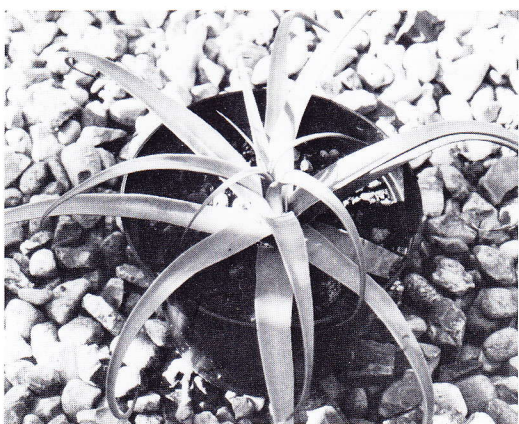
I Alvin Bergers »Die Agaven«, 1915, side 90, sætter han denne Agave som en selvstændig art. Han indrømmer, at den har meget tilfælles med *A. victoria-reginae*, men mener dog, at den godt kan stå alene. Beskrivelsen af *A. ferdinandi-regis* er i følge med *A.*

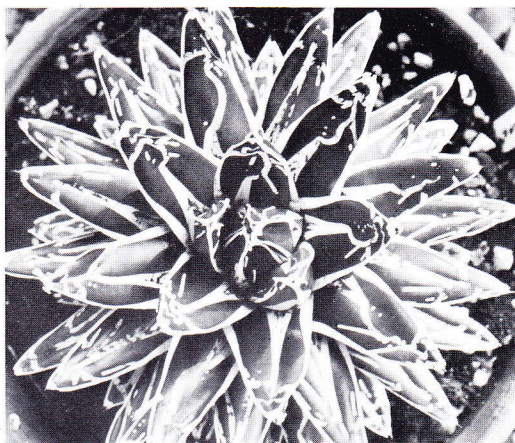
Agave macroacantha (Foto: B.K.)

Agave victoria-reginae (Foto: Erik Holm)

Agave bracteosa (Foto: B.K.)

Agave victoria-reginae forma ornata (Foto: B.K.)

Agave palmeri (Foto: B.K.)

Agave ferdinandi-regis (Foto: B.K.)

Berger: Udseende som *A. victoria-regiae*. Bladene er trekantede eller trekantet æggeformede, tilspidset stive, udadrettede med stor afstand mellem bladene, hårde, mørkegrønne, begge sider med konvergerende linier, oversiden dybt konkav næsten som om den var falset, på bagsiden fra den øverste halvdel skæv og meget skarpt kileformet. Bladene er cirka 13 cm. lange og ved basis 5 cm. brede. Langs med marginen er der en hornrand, som er sort ved basis, men med tiden grå. Endetornen er meget kraftig, 12-15 mm. lang, ved basis lige så bred, skarpt trekantet, på hver kant 1-2 kraftige sidetorne som er ibenholt-farvede.

Agave ferdinandi-regis opkaldte Alvin Berger efter Kong Ferdinand af Bulgarien-

Hjemsted: Mexico.

Hvis vi skal fortsætte i rækken af flotte og dekorative Agaver, så kan man ikke undgå at synes om *Agave parryi* v. *huachuensis*. Som man kan se på billedet, så er den jo allerede som lille plante ganske flot. Den pågældende plante er ikke mere end 25 cm. i diameter, men kan med tiden opnå en højde på 50-70 cm. og 80-120 cm. i diameter. Bladene er utallige, korte og brede 25-40 cm. lange og 10-15 cm. brede. Bladene er grågrønne. Endetornen 2-3,5 cm. lang, tænderne langs marginen 2-3 mm. lange. Blomsterstanden kan blive op til 4,5 m. høj. Blomsterne er kraftigt citrongule.

Hjemsted: Huachuca Mountains, Arizona og Sonora, Mexico i Sierra Huachinera.

En Agave man ikke ser så ofte i samlingerne er *Agave angustifolia* eller dens variant *Agave angustifolia* v. *marginata*, den kan ved første øjesyn godt minde en del om *A. americana* v. *marginata*, men man bliver hurtig klar over fejltagelsen, for det første har *A. angustifolia* v. *marginata* mange flere blade end *A. americana*, og de samme er heller ikke nær så kraftige, kødfulde og tornbesatte. Den plante, jeg har i min samling, står frit udplantet, og den gror fantastisk på denne måde.

A. angustifolia v. *marginata* kan opnå en størrelse på 1 m. i diameter. Den vil med tiden blive stammet, indtil 40 cm. høj, bladene er utallige og stive, 50-50 cm. lange og 7-8 cm. brede. Endetornen 18-25 mm. lang, mørkebrun eller sort, tænderne langs marginen 3-5 mm. med en afstand på 2-2,5 mm. Langs med marginen er der, som billedet viser, hvi-

de striber, som har givet planten sit navn. Blomsterstand 2,5-3 m. høj, blomstrer i august-september.

Hjemsted: Yucatan eller Honduras.

Typeplanten kultiveret i Europa fra øen St. Helena.

Som afslutning lidt om *Agave palmeri*, som kan blive op til 1-1,6 m. i diameter. Bladene utallige, varierende i udseende og tornbesætning. Bladene kan opnå en længde fra 45-70 cm., og kan endog nå helt op på 1,30 m., 5-12 cm. i bredden, stive, blågrønne. Endetornen 2-3 cm. lang. Tænderne varierer fra lige til buede, ofte skifter små og store tænder mellem hinanden, som regel er de 3-5 mm. lange med en afstand på 1-2 cm.

Blomsterstand 4-6 m. høj. Blomsterne er gule og fremkommer i juni-juli. Der findes en variant af denne art som hedder *Agave palmeri* v. *chrysantha*. Eneste forskel er blomsten, der her er orange.

Hjemsted: New Mexico, Arizona og Sonora, Mexico.

Jeg håber at med denne artikel at kunne få flere til at dyrke Agaver, og ikke kun de sædvanlige arter. Godt nok ta'r de med tiden megen plads op, men er man så heldig at råde over en have, så er det bedste, man kan gøre at sætte dem derud om foråret, og først tage dem ind til efteråret, så er pladsproblemet da løst så længe. Men har man kun vindueskarmen til rådighed, så kan man jo starte sine Agaver fra frø, eller nøjes med at købe ganske små planter, så vil der som sagt gå en del år, inden de bliver til et problem.

Jeg er selv så heldig at råde over en have, og der stiller jeg hvert år mine Agaver, samt Aloer og Yucca ud, og det lader til at bekomme dem vel. Selv om vejret i år i skrivende stund ikke har været det bedste for dem, har jeg ladet dem blive ude, i håb om at det må blive bedre, men indtil nu har de ikke lidt overlast ved det dårlige vejr.

Thomas Nissen,
Simmerstedvej 91,
6100 Haderslev.

Kilder:

KAKTUS, 1982 nr. 1, side 10-12.

A.J. Breitung: »The Agaves«. *The Cactus and Succulent Journal*, Yearbook 1968.

Alvin Berger: »Die Agaven«, 1915.

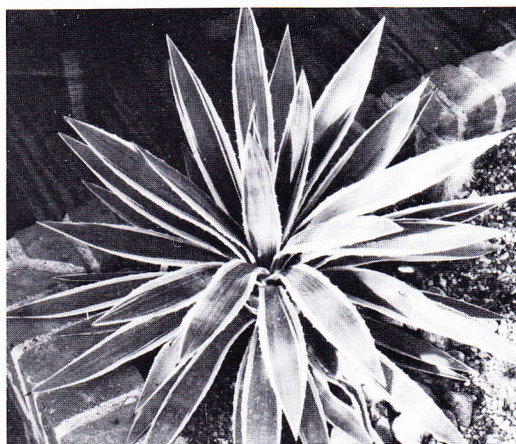
Howard Scott Gentry: »The Agave family in Sonora«, 1972.

Således kan mange stille deres Agaver, Aloer og Yucca'er op ude i haven, så det ser dekorativt og flot ud. Man pas på børnene! Disse planter har ofte sylespidse torne, der sidder i »børnehøjde«. (Foto: B.K.).

Agave parryi v. huachucensis (Foto: B.K.)

Agave angustifolia v. marginata (Foto: B.K.)

Frilandskaktus fra A til Z (2)

Opuntia phaeacantha v. camanchica (Eng. & Big.) L. Benson.

- *camanchica v. camanchica*
- — *v. albispina* Hort.
- — *v. gigantia* Hort.
- — *v. longispina* Hort.
- — *v. major* Hort.
- — *v. minor* Hort. Haage Erfurt 1933.
- — *v. luteo-carneo-staminea* Hort.
- — *v. orbicularis* cultivar
- — *v. pallida* Hort.
- — *v. rubra* Hort.
- — *v. salmonea* Hort.

Opuntia phaeacantha v. charlestonensis = *O. littoralis v. martiniana* (L. Benson) L. Benson.

- *phaeacantha v. discata* (Griff.) Benson & Walkington
- — *v. flavispina* L. Benson
- — *v. laevis* (Coulter) L. Benson
- — *v. major* Eng. ikke at forveksle med *O. major* Hort.
- — *v. majovensis* (Eng.) Fosberg
- — *v. piercei* = *O. littoralis v. piercei*
- — *v. spinosibacca* (Anthony) L. Benson
- — »Nivea« cultivar from Schleipfer Germany West.
- — *v. wootonii* (Griff.) L. Benson
- — *v. woodsii* Backbg. Utah
- — *v. orbicularis* cultivar Freising Germany West

Opuntia pisciformis = *O. rhodantha v. pisciformis*

- *plumbea* = synonym for *O. macrorhiza*
- *pollardii* = synonym for *O. humifusa v. austrina*
- *polyacantha v. polyacantha* Haworth
- — *v. albispina* Coulter
- — *v. borealis* = *O. polyacantha v. polyacantha*
- — *v. erythrostemma* Sträth ex Schelle Hort.

Opuntia polyacantha »Carmin« Collection Sydow Copenhagen, Import Dakota

- — »Chartreuse« Collection Sydow Copenhagen, Import Dakota
- — *v. juniperina* (Eng. & Big.) L. Benson
- — *v. platycarpa* = ugyldigt
- — *v. rufispina* (Eng. & Big.) L. Benson
- — »Read Head« Collection Sydow Copenhagen, Import Dakota

Opuntia polyacantha v. salmonea Späth ex Purpus

- — *v. subinermis* Eng.
- — *v. schweriniana* Backeberg
- — *v. spirocentra* DC Hort.
- — *v. trichophora* (Eng. & Big.) Coulter
- — *v. watsonii* Couler Utah
- *pottsii* = synonym for *O. macrorhiza v. pottsii*
- *procumbens* = synonym for *O. phaeacantha v. discata*
- *pulchella* Engelmann (micropuntia)
- *pusilla* (Haworth) Nutt. = Synonym for *O. drummondii*
- *pygmaea* (micropuntia) Wieg. i Backb. Nevada
- *rafinesquei* = synonym for *O. humifusa*
- — *v. arkansana* = navn bibeholdes cultivar
- — *v. cymochila* = cultivar
- — *v. grandiflora* = navn bibeholdes, cultivar
- — *v. microsperma* = *O. humifusa v. humifusa*
- — *v. minor* = *O. humifusa v. humifusa*
- — *v. oplocarpa* = *O. macrorhiza v. macrorhiza*
- — *v. parva* = *O. humifusa v. humifusa*
- — *rhodantha* (K. Schumann) Rehder. 1896
- — *v. brevispina*
- — *v. flavispina*
- — *v. schumanniana*
- — *v. spinosior* Boissevan & Davids
- — *v. xanthostemma* Rehder
- — *v. rosea*

Denne gruppe hører til de mest interessante frilandskaktus, og meget omdiskuteret. I nyere tid er opstået en sand strid, der har medført at Lyman Benson USA, fører hele gruppen *O. rhodantha* og *O. xanthostemma*, under fællesbetegnelsen *O. erinacea v. utahensis*. Som undskyldning bruges den kendsgerning, at der aldrig har foreligget en gyldig diagnose på latin. Dette er delvis rigtigt, men disse diagnoser, som vi kender dem idag, hørte til sjældenhederne omkring 1890. Jeg vil dog bibeholde disse plantenaevne, idet det drejer sig om originale kloner, indført af C.A. Purpus i 1892, nøjagtige data vedr. findesteder, højder i Colorado, eksisterer i

et hidtil overset studiemateriale. K. Schumann beskrev de to var. meget kort i sin Gesamtbeschreibung. År 1896 dukkede de op i Späths Katalog nr. 1896-97. I december, 1896 beskrev Rehnelt disse og andre kaktus fra Darmstadt's Botaniske Have, med gode fotos, og i samarbejde med Dr. J.A. Purpus. Dette arbejde er blevet oversat af næsten alle autorer. Meehan (i Meehan Month.) 7:133. 1897 oversatte denne artikel uden at nævne Rehder som autor. Boissevon & Davidson, Colorado Cacti 1940, skriver, at K. Schumann har fundet disse planter i Colorado. Således opstår misforståelser. Disse kaktus har nu været i kultur snart 100 år, er kendt under disse navne i alle samlinger, og har erhvervet deres indfødsret i Europa. Boiss. & Davids. Colorado Cacti 1940 glemte også den latinske diagnose for deres *O. rhodantha* v. *spiniosior*, hvilket andre autorer har benyttet sig af, og betegnet planten som nomen nudum – janteloven findes meget udbredt i disse kredse –

Desværre for mange har man oversat det faktum, at Boiss. & Davids. hurtigt blev opmærksom på fejlen, og fik den latinske diagnose trykt i et lokalt kaktusblad.

Opuntia rutila Nutt.

Her hersker også vild forvirring blandt mange autorer. Lyman Benson har i sit nye værk, The Cacti of the United States and Canada, ført *O. rutila* ind under *O. polyacantha* v. *rufispina*, hvilket er helt absurd. I 1904 bragte det tyske Kakteenkunde en artikel om *O. rutila* af Alwin Berger, La Mortala, men det viste foto er *Opuntia erinacea*. Hvordan kan man få beskrivelsen af *O. rutila* til at passe på dette foto er en gåde, især da A. Berger var en af datidens store kaktuseksperter. Således er det gået mange autorer, de aner ikke hvad de taler om, derfor vil navnet *Opuntia rutila* blive bibeholdt i europæiske samlinger. Jeg vil dog tilføje, at planten har lidt *O. fragilis* i sig, egentlig mærkelig, alle autorer siger at *O. fragilis* ses sjældent i blomst i naturen, ikke desto mindre har netop denne plante frembragt en masse hybrider.

Der må være nogle faktorer man har overset. Det samme gælder *Opuntia basilaris* v. *aurea*. Havde man studeret området 14 dage senere, ville man have set enkelte *Opuntia basilaris* v. *aurea* med røde blomster, og dette er ikke hybrider, men samme plante.

Jeg kan kun beklage, at vi ikke kan vise farvefotos i vort tidsskrift, og således vise *Opuntia rutila* i dens smukke særprægede rosafarvede blomstring.

Opuntia sabinii = ældre synonym for *O. fragilis*

- *schweriniana* = se *O. polyacantha*
- »Smithwick« = naturhybride fra Dakota *O. humifusa* x *O. fragilis*. Import. Sydow, Copenhagen.
- *soebrensi* Peru 4000 m. (Zwergsorte, Winterhart. Katalog Haage, Erfurt, 1933)
- *sphaerocarpa* = *O. polyacantha* v. *juniperina*

Opuntia sphaerocarpa v. *utahensis* = se *O. macrorhiza*

- *spinosiabacca* = se *O. phaeacantha*
- *stenochila* = er *O. macrorhiza* hos L. Benson
- *sulphurea* = findes i mange samlinger, men alle undersøgte planter er *O. rhodantha*.
- »Sydowiana« cultivar = *O. fragilis* x *O. rhodantha*, Collection Sydow, Copenhagen
- *tardospina* = *O. lindheimeri* v. *lindheimeri*
- *tortispina* = Eng. gyldig hos Backeberg, men *O. macrorhiza* hos L. Benson
- — v. *gymochila* = se ovenfor
- *trichophora* = *O. polyacantha*
- *tuna* = forekommer i mange samlinger, ugyldigt, se Stendel. Nom.ed. 2.1: 246-1840
- *pseudotuna* = samme som ovenfor.
- *ursina* = se *O. erinacea*
- *utahensis* Purpus = *O. erinacea* v. *utahensis* hos L. Benson og *O. macrorhiza*. *O. utahensis* bibeholdes, se dokumentation.
- *violacea* v. *macrocentra* = (Eng.) L. Benson
- *watsonii* Purpus = *O. polyacantha* v. *watsonii* Coulter.
- *vulgaris*
- — v. *nana*
- — v. *rafinesquei* = alle *O. humifusa*
- *whipplei* Eng. & Big. (Cylindropuntia)
- *whitneyana* = *O. basilaris* v. *whitneyana*
- *winteriana* = *O. lindheimeri* v. *lindheimeri*, iflg. L. Benson.
- *woodsii* = *O. phaeacantha* v. *major* hos L. Benson
- *xanthostemma* K. Schumann. Späth loc.cit.; Rehnelt, Rehder
- — f. *elegans*
- — f. *gracilis*
- — f. *orbicularis*
- — f. *rosea*
- *xanthostemma longispina* Hort. Haage & Schmidt 1937. Alle *O. xanthostemma* bibeholdes som cultivar.

Escobaria (Coryphantha)

Escobaria sneedii = *E. leei* = *E. sneedii* var. *leei*.

Br. & R.

- *vivipara* (Pursh.) R. Buxbaum
- — *v. radiosa* = (Eng.) Hunt
- — *v. neomexicana* = (Eng.) F. Buxbaum
- — *v. ariconica* = (Eng.) Hunt
- — *v. rosea* (Clokey) Hunt
- — *v. kaibabensis* (P. Fischer) N.P. Taylor
- — *v. bisbeeana* (Orcutt) Hunt
- — *v. deserti* (Eng.) Hunt
- — *v. buoflamma* (P. Fischer) N.P. Taylor
- — *v. alversonii* (Coulter) Hunt
- *robbinsorum* (Earle) Hunt. Syn. *Cochisea minima* (Baird) Hunt
- *missouriensis v. missouriensis* (Sweet) Hunt. (*Neobessaya*)
- — *v. marstonii* (Clover) Hunt
- — *v. similis* (Eng.) N.P. Taylor

Echinocereus fendleri (Eng.) Eng. ex Rümpler. Colorado

- — *fendleri f. robustus*. (Peebl.) L. Benson New Mexico
- *reichenbachii v. reichenbachii* (Tersch.) Haage
- *viridiflorus v. viridiflorus* Eng. Colorado
- — *v. davisii* (Hough) Marshall. Texas
- — *v. correllii* L. Benson Texas
- *triglochidiatus v. melanacanthus* (Eng.) L. Benson Colorado (*Ech. coccineus* & *coccineus v. inermis* er iflg. Benson syn. for *Ech. trigloch. v. melanacanthus*)
- *triglochidiatus v. mojaviensis* (Eng. & Big.) L. Benson Utah
- — *v. neomexicana* (Standl.) L. Benson
- — *v. guernei* L. Benson Texas
- — *v. arizonicus* (Rose) L. Benson Arizona
- — *v. gonacanthus* (Eng. & Big.) L. Benson
- *viridiflorus v. montana* Hort.? alm. i mange samlinger

Mammillaria heyderi v. heyderi Mühlnpfordt Texas

- — *v. meiacantha* (Eng.) L. Benson Arizona. Begge ÷ 15°.

Micropuntia barkleyana Daston Nevada

- *gracilicylindrica* Wie. & Backbg. Nevada
- *pygmaea* Wie. & Backbg. Nevada = er nu *Opuntia*

Neobessaya miss. = se *Coryphantha* = se *Escobaria*

Pediocactus bradyi L. Benson

- *despainii* Welsh & Goodrich, Great Basin Naturalist 40: 1980
- *knowltonii* L. Benson N. Mexico
- *paradisei* B.W. Benson Arizona
- *simpsonii* (Eng.) Br. & R. Colorado
- *simpsonii v. minor* (Eng.) Cock. Utah
- *sileri* (Eng.) L. Benson (Utahia)
- *winkleri* Heil Utah
- *papyracanthus* (Eng.) L. Benson Arizona
- *peeblesianus v. peeblesianus* (Croizat) L. Benson (Navajoa)
- *peeblesianus v. fickeiseniana* L. Benson (Navajoa)

Sclerocactus føres idag under *Ferocactus* subgen.

Ancistrocactus sect. *Sclerocactus*.

Sclerocactus glaucus (Purpus) L. Benson Colorado

- *parviflorus v. intermedius* (Peebl.) Woodruff & Benson
- *whipplei* (Eng.) Br. & R.
- *mesae-verdae* (Boiss. & Davids.) L. Benson Colorado (Coloradoa)
- *parviflorus v. parviflorus* Clov. & Jotter Colorado
- *spiniosior* (Eng.) Woodruff & Benson Utah
- *pubispinus* (Eng.) L. Benson Utah
- *wrightiae* L. Benson Utah
- *polyancistrus* (Eng. & Big.) Br. & R. Nevada
- *terrae-conyoniae*, Heil Utah
- *whipplei v. revesii* (Eng. & Big.) Br. & Rose Castetter
- *contortus* Heil Utah
- *whipplei v. heilii* Br. & R. Castetter, Pierce & Schwerin
- *whipplei v. cowperii* Br. & R. ingen beskrivelse af var.
- *franklinii* Evans Colorado

Gymnocalycium chubutense (Speg.) Speg. Chubut,

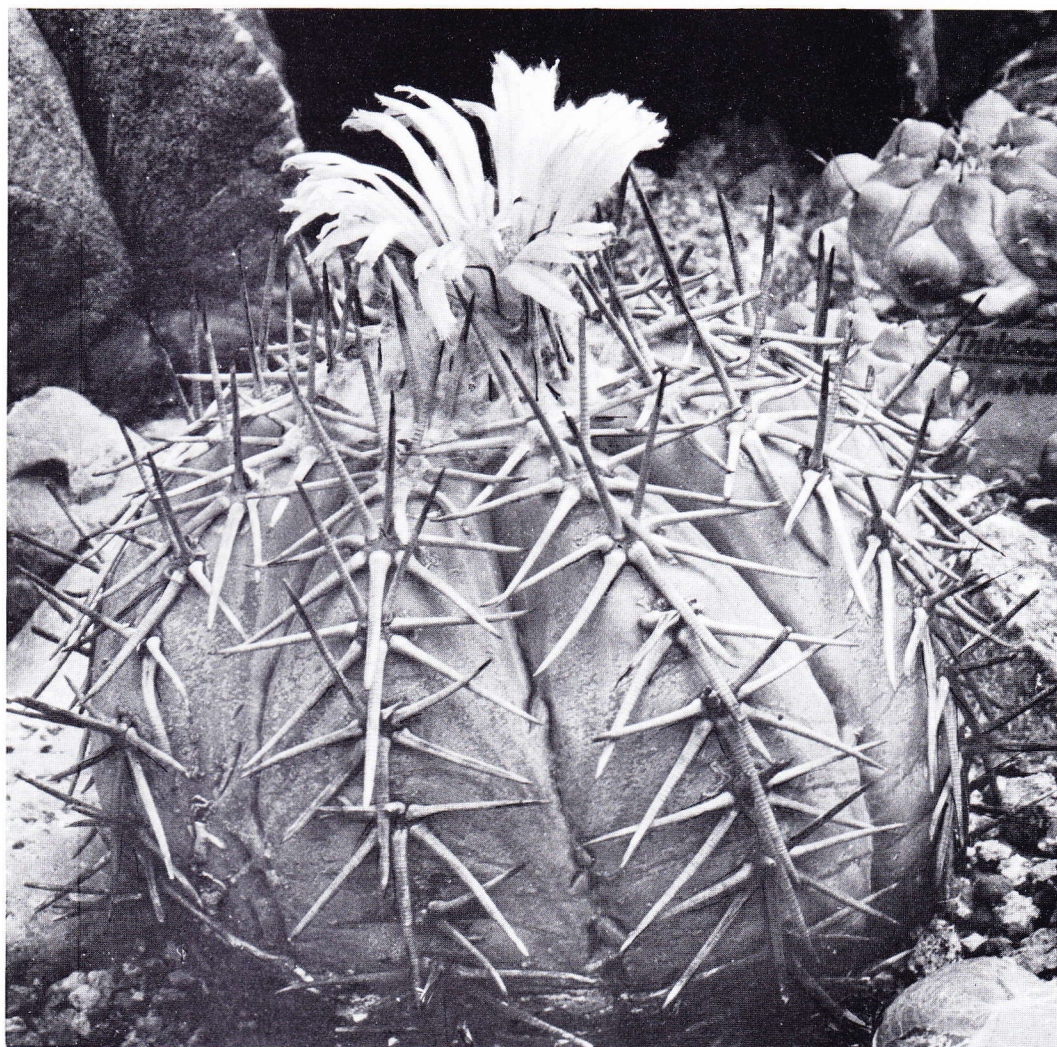
Argentina ÷ 15 grader

- *gibbosum* (Haw.) Pfeiff. Rio Negro, Argentina.

Georg Sydow

Sidste del af Sydows artikel bringes i næste nr. med afsluttende bemærkninger og kildemateriale.

Red.

Kaktusalbum (8)

Echinocactus horizonthalonius Lem.

Når man snakker om *Echinocactus*, beklager folk altid, at de skal være store og gamle, før de blomstrer. Derfor nøjes de fleste med at have en »Guldkugle« (*E. grusonii*), for sådan en skal man jo have. Det er en stor fejltagelse, for *E. horizonthalonius* har en række kvaliteter, som gør, at det snarere var den, der burde repræsentere slægten rundt omkring i samlingerne.

Den bliver ikke så stor. Kun cirka 25 cm. i diameter, og allerede i en størrelse af 8-10 cm. kommer blomsterne første gang. Den er ikke lige frem rundhåndet med blomster, men de er værd at vente på. De er 3-

6 cm. brede, rosa-hvidlige. Også uden blomster hører den til blandt de kønneste kaktus. Selve plantelegemet er påfaldende grågrønt, og de 2-4 cm. lange torne er som regel grålige, men kan som planten i det hele taget variere meget. Det mest konstante træk er vel nok de 8 brede, buede ribber.

Ifølge litteraturen er *E. horizonthalonius* vanskelig at dyrke, kun overgået i slægten af en anden »dværg«: *E. polycephalus*. Brug en humusfattig, porøs jordblanding, vand fra neden og gør det bare ofte, så er den som andre såkaldte vanskeligt dyrkelige arter nem at passe. Det er sørgeligt at se mange »svære« planter lide tørste- og sultedøden i vore samlinger på grund af misforstået forsigtighed.

Erik Holm (Foto: Helmut Broogh)

MEDLEMMERNES HJØRNE

BREVKASSEN

Spørgsmål:

Jeg har et lite problem, og det er: hva kan årsaken være til at blomsterknopper på kaktus tørker inn og faller av? Det er en *Lobivia* art. – Kan det ha noe med for mye el. lite vann å gjøre el. for strek varme og sol? Eller at jeg har snudd på den. Er taknemlig for svar.

Vennlig hilsen
Svenn Johnsen,
Elgeseter gt 17,
7000 Trondheim,
Norge

Svar:

Når *Lobivia*-knopper tørrer ind og faller af, sker det i deres første udviklingstrin, inden de begynder at »strække« sig. Afkastningen kan skyldes, at knopperne er dannet så sent på året, at de ikke kan nå at blive færdigudviklede inden vinteren, el. massive vækstforstyrrelser på grund af for tidlig el. for vedvarende vanding. Endelig kan det også være, at en *Lobivia* starter med flere knopper, end den kan føre frem til blomstring.

Hans Keil.

KØB – SALG – BYTTE

Købes: *Matucana blanchii*, *haynei*, *madisoniorum* v. *pojopatii*, *lutea*. *Mamillaria oliviae*. Tilbud til:

Helge Larsen,
Mellemvej 16,
7200 Grindsted,
Tlf. (05) 320798 efter kl. 18.00

ANNONCE

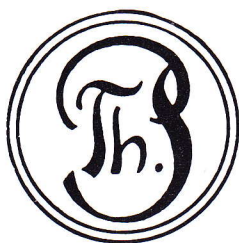
Hvorfor have kedelige grønne planter, når *Bycobact* flydende muldjord kan farve dem sorte?

Selv med den svageste opløsning hældt langt fra planten vil stammens kork straks opsuge farven, der aldrig går af igen.

Uanset hvor tit og hvor meget jord, der skiftes, vil sand og planter straks blive sorte igen. Særligt velegnet til sjældne knoldplanter.

Torben Jensen.

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

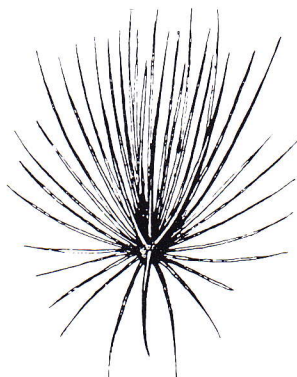
KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til Palle Carlsen, Tingvej 57, DK-8543 Hornslet, tlf. (06) 99 47 06. Betaling: Check eller på giro nr. 2 18 22 89.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-18: 10 kr. pr. nr. Følgende nr. er udsolgt: 5. årg. nr. 2, 9. årg., 13. årg., 14. årg. nr. 1.

HAR DE PRØVET

AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Køge.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer pletter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM

Kirkebækvej 52
DK-8800 Viborg
Tlf. (06) 61 18 05 - Giro 6 60 02 63

KAKTUS

BJARNE KJEMPFF

STORDALSVEJ 4 LØVEL

8800 VIBORG

MÅ IKKE BØJES!

KAKTUS

Stort udvalg i frøplanter og sjældne importplanter samt mange arter Sempervivum, Papyrus og andre prydræsser.

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri

»Klein Mexiko«

Vi har et stort sortiment af interessante planter til Dem. De er velkommen til et besøg til enhver tid, - undtagen mandag! Grupper helst forudanmeldelse. - Ingen forsendelser. Ny vinterlukning: Fra jul til ca. midt i marts.

KAKTUSGARTNERI »KLEIN MEXIKO«

Wolfgang Schnelle
D-2067 Reinfeld/Holstein
(Vejen Reinfeld - Bad Segeberg)

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby og et stort udvalg af kaktusbøger - også antikvariske. Skriv efter vores gratis postordrekatalog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport
Lilienstr. 5 - Postbox 1107
D-7053 KERNEN i. R.

TILBUD:

Denmoza rhodantha	DM	9
Discocactus bahiensis		18
Mammillaria hahniana v. albiflora		8-13
Mammillaria theresae		5- 9
Cotyledon paniculata		18-28
Cotyledon wallichii		18-26
Cotyledon reticulata		25

WHITESTONE GARDENS LTD.

Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England

Specialist i postordrer af kaktus og andre sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre internationale svarkuponer (post) for vor fuldt illustrerede 36 siders prislister, som indeholder verdens mest omfattende bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a - Postbus 15
NL-4250 DA Werkendam - Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter, kaktus samt andre sjældne planter. Ny planteliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl. Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!